

HYTE-PEREHDYTYS:

Hyvinvointitiedon merkitys, hyvinvointikertomus ja - suunnitelma

PÄÄMÄÄRÄ:

Voin hyvin ja olen
tyytyväinen elämään.

Minulla on hyvä arki
ja mielekäs elämä.

Katja Vähäkuopus, Janika Harju
Arja Rantapelkonen, Anita Ohtamaa
Hyte-osahanke

Hyvinvointitiedon merkitys

- Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja sosioekonomisten terveyserojen kaventaminen vaativat tietoa kuntalaisista sekä tekijöistä, jotka vaikuttavat hyvinvointiin ja terveyteen. Indikaattoreiden avulla voidaan seurata hyvinvointia ja terveyttä eri väestöryhmissä ja asettaa toiminnalle tavoitteita. Tilastotiedon rinnalla on tärkeä tarkastella myös kuntalaisten kokemustietoa.
- Indikaattoreita kannattaa tarkastella eri lähteiden kautta esimerkiksi: Sotkanet, THL/kouluterveyskyselyt, TEA-viisari, LIPAS-järjestelmä, MOVE-testit, poliisin ja pelastuslaitoksen tietokannat, sähköinen hyvinvointikertomus, kunnan ja sote-palveluiden omat tilastot sekä toiminta.
- Kokemustietoa voi kerätä kuntalaisilta eri tavoin esimerkiksi: kunnan omien hyvinvointikyselyiden, asukastyytyväisyyskyselyiden, haastatteluiden, osallistavin menetelmin tapahtumissa ja toiminnoissa, maakunnallisesti toteutettavan Minun arkeni ja elämäni kyselyn avulla (toistetaan 4v välein).
- Näiden lisäksi on tärkeää tarkastella kunnan hyvinvointia ja terveyttä edistävää toimintaa suhteessa indikaattori- ja kokemustietoon.
- Indikaattoreita, kokemustietoa ja toimintaa on tärkeä käsitellä ja tulkita paikallisesti, monialaisesti.

Lisätietoa:

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/131269/THL_TT_hyvinvointitieto10102016verkko.pdf?sequence=1&isAllowed=y

https://fi.wikipedia.org/wiki/Sosioekonominen_asema

Hyvinvointikertomus

- Hyvinvointikertomus on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä kunnassa. Hyvinvointikertomus on johtamisen työväline. Se toimii strategiatyön sekä vuotuisen kuntasuunnittelun ja seurannan välineenä. Hyvinvointikertomuksen valmistelu on eri toimijoiden yhteinen oppimisprosessi.
- Kunnassa valmistellaan laaja hyvinvointikertomus kerran valtuustokaudessa ja sen tavoitteita ja toimenpiteitä päivitetään vuosittain osana kuntasuunnittelua. Hyvinvointikertomustyö jakaantuu kertomusosaan, jossa kuvataan hyvinvoinnin nykytilanne ja suunnitelmaosaan, jossa on kuvattu tavoitteet ja toimenpiteet hyvinvoinnin parantamiseksi.
- Hyvinvointikertomus auttaa monin tavoin päättäjää:
 - tarjoamalla perusteluja päätöksille
 - auttamalla priorisoimaan toimintaa
 - tukemalla toiminnan arviointia
 - varmistamalla toiminnan resurssit
- Terveydenhuoltolaki (1326/2010, § 12) velvoittaa kunnat valmistelemaan hyvinvointikertomuksen kerran valtuustokaudessa.
- 1.1.2023 Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä korvaa Terveydenhuoltolain

Lisätietoa: <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/kunnan-hyvinvointikertomus>

Hyvinvointisuunnitelma ja -kertomuksen toteutus

Vaihe	Tuotos		
1. Työn käynnistys	Kunnan hallituksen tai -valtuuston päätös kertomuksen laadinnasta. Kunnan johtoryhmän päätös vastuista, organisoinnista ja aikatauluista. Monialaisen työryhmän (hyvinvointiryhmä) kokoaminen	4. Työstäminen eri toimialoilla, ryhmissä ja laaja-alaisen tiedon kerääminen	<ul style="list-style-type: none">•Hyvinvointikertomuksen 2. luonnos•Päätetään lopullisista tietosisällöistä•Tietojen kokoaminen eri tietolähteistä•Tiedon analysointi ja yhteenvedot
		5. Tiedon analysointi ja johtopäätösten työstäminen ja suunnitelman tekeminen	<ul style="list-style-type: none">•Hyvinvointikertomuksen 3. luonnos•Eri tahojen kommentit ja niiden hyödyntäminen•Johtopäätösten tekeminen•Suunnitelma konkreettisista toimenpiteistä
2. Suunnittelu	<ul style="list-style-type: none">•Työsuunnitelma•Määritellään ja sovitaan työryhmien tehtävät•Sovitaan kertomuksen yleisrakenne ja sisältö otsikkotasolla•Laaditaan vuorovaikutus- ja hyödyntämissuunnitelma	6. Kertomuksen hyväksyminen valtuustossa	Hyväksytty laaja valtuustokausittainen hyvinvointikertomus
3. Taustoittaminen, tiedon kerääminen ja kokoaminen	Hyvinvointikertomuksen 1. luonnos <ul style="list-style-type: none">•Hyvinvointiryhmän jäsenten huolenaiheiden kirjaaminen (ns. huolilista)•Huolilistan indikaattoreiden tarkistaminen tilastoista, onko huoli aiheellinen?•Tarkistetaan THL:n minimitietolistan indikaattorit (ei pakollinen)•Lisätään kunnan muita seurannassa olevia asioita kuvaavat indikaattorit (esim. kunnan ohjelmat ja linjaukset, HYTE-kertoimen indikaattorit jne.)•(Päivitetään huolilista, josta tulee hyvinvointikertomuksen runko)•Toimialojen työryhmien tekemät ehdotukset tietosisällöistä	7. Viestintä ja hyödyntäminen	Hyvinvointikertomukseen pohjautuva toiminta. Monipuolinen viestintä (tiedotustilaisuus, verkkotiedotus, paikallislehdet, seminaarit)
		8. Seuranta	Raportointi vuosittain valtuustolle kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä.
		9. Vuosittainen toimeenpano hyvinvointisuunnitelman avulla	Laajasta valtuustokausittaisesta hyvinvointikertomuksesta kannattaa nostaa painopisteitä ja tarkentaa toimialoitteisia toimenpiteitä vuosittaiseen toiminnan ja talouden suunnitteluun.

Tehtävä:

**Nyt voit perehtyä oman kuntasi
hyvinvointikertomukseen**

Kiitos perehtymisestä!

Lisätietoja:

Oman kuntasi hyvinvointiryhmä ja
hyvinvointiyhdyshenkilö tai -koordinaattori

Sanna Salmela

Hyte-vastuuvalmistelija

Hyte-osahankkeen projektipäällikkö
sanna.salmela(a)popsote.fi, 040 5890 132

Perehdytyspaketin suunnittelu- ja toteutustiimi:

POPsote-hankkeen Hyte-osahanke:

Sanna Salmela, projektipäällikkö

Janika Harju, hyte-asiantuntija

Anita Ohtamaa, hyte-asiantuntija

Terttu Piippo, hyte-asiantuntija

Arja Rantapelkonen, hyte-asiantuntija

Katja Vähäkuopus, hyte-asiantuntija

Helena Liimatainen, järjestö- ja yhdistysyhteistyön asiantuntija

PPSHP:n perusterveydenhuollon yksikkö:

Ulla Isopahkala, suunnittelija (hyte)

Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys:

Anna Katajala, toiminnanjohtaja

